

از طبیعت واقع به طبیعت تاریخی

تحلیل تحولات شیوه منظرسازی آلن پروو

چکیده: پدیده پست مدرنیسم به عنوان نتیجه منطقی دل زدگی جهان از سیاست‌های بوم‌ستیز مدرنیست‌ها از ۱۹۶۰ شروع به خودنمایی کرد. پست مدرنیست‌ها با اهمیت دادن به زمینه وقوع هر اتفاق، توجه به جغرافیا، تاریخ و فرهنگ جوامع را به عنوان عوامل هویت‌بخش پدیده‌ها در دستور کار خود قرار دادند. در عرصه معماری منظر نیز، زمینه‌گرایان از ۱۹۶۰ با جنبش‌هایی همچون هنر زمینی کیفیت جغرافیایی مکان را مورد توجه قرار دادند. از اوایل ۱۹۸۰ به تدریج توجهات به هنر باغسازی کلاسیک اروپا جلب شد و در فرانسه نیز این اتفاق با پشتوانه مطالعات نوگرایانه تاریخ‌نگاران تقویت می‌شد. باغ‌های باروک فرانسوی به عنوان سند زنده هنر باغ‌سازی فرانسوی، تبدیل به الگوی عده‌ای از معماران منظر این کشور شد. بی‌شک؛ نوعی تفاخر فرانسوی و بالیدن به گذشته نیز در این گرایش‌ها نهفته بود. ارزش این باغ‌ها تنها به خلق فضای باز نبود، بلکه جنبه حاصلخیزی آنها نیز اهمیت داشت. اصولاً باغبانی در تاریخ هنر فرانسه جایگاه والایی دارد و این باغبان‌ها بودند که به عنوان معمار منظر در دربار فعالیت می‌کردند. نقش مدرسه باغبانی ورسای را در احیای این هنر نمی‌توان نادیده گرفت؛ مدرسه‌ای که معماران منظری چون آلن پروو را در خود پروراند. آلن پروو بی‌شک در میان معماران منظر تاریخ‌گرا جایگاه ویژه‌ای دارد. او که در آغاز کار خود در ۱۹۶۰ به فضا‌سازی ارگانیک تمایل داشت، با طراحی پارک آندره سیتروئن و رویکرد دوباره‌خوانی معماری منظر کهن فرانسه، خالق نخستین پارک پست مدرن جهان شد. تأثیر تاریخ را می‌توان در دو بخش کالبدی و نمادین در پروژه‌های او جستجو کرد. عناصر شاخص باغ فرانسوی همچون هرس گیاهان، بازی با آب و نظم هندسی بخش جدانشدنی پروژه‌های پروو هستند که همواره توسط وی شخصی‌سازی شده و با چهره‌ای مدرن اجرا می‌شوند. آلن پروو در طراحی خود متأثر از مکتب مینیمالیسم با ایده حذف عناصر غیر ضروری است، ولی برخلاف تفکر اصلی مینیمالیست‌ها، عوامل بیرونی همچون تاریخ سرزمین را زائد نمی‌داند و از نمادهای تاریخی به عنوان نشانه‌های هویتی استفاده می‌کند؛ نشانه‌هایی که اصالت مورد علاقه پاریسی را به مردم فرانسه یادآوری می‌کند و جلوه‌گر گذشته باشکوهشان است. پروو تنها تجمل، اغراق و کهنگی را از آنها می‌زداید، ضمن اینکه از به کارگیری مصالح مدرن نیز روی گردان نیست. شیوه کار وی را می‌توان نمونه‌ای شایسته از تداوم طراحی در معماری منظر یک سرزمین دانست. شیوه‌ای که از باغ‌های سلطنتی باروک آغاز شده و در باغ‌های پروو به کمال می‌رسد؛ باغ‌هایی شهری و مدرن، و همزمان غرور آفرین و در ستایش تاریخ.

واژگان کلیدی: آلن پروو، زمینه‌گرایی، باغ‌سازی فرانسوی، هندسه، مینیمالیسم.

سمانه رحمدل، کارشناس ارشد
معماری منظر، دانشگاه تهران.
Samaneh.Rahmdel@Yahoo.com

پاریس شد. در ۱۹۷۶ به عنوان مدرّس به مدرسهٔ ورسای بازگشت. موفقیت در مسابقهٔ طراحی پارک سیتروئن در ۱۹۸۵ آلن پروو را به یک معمار منظر جهانی تبدیل کرد. پروو در ۱۹۸۶ به ریاست فدراسیون معماری منظر فرانسه (FFP) رسید و در ۱۹۹۰ به همراه آلن کوسه‌ران (Cousseran Alain) معمار منظر دیگر فرانسوی گروه «Signes» را با هدف انجام پروژه‌های منظر تأسیس کرد. پروو در سال ۱۹۹۹ از این شرکت جدا شد و به کار خود مستقلاً ادامه داد. نشان ملی معماری منظر فرانسه^۱ (۱۹۹۴)، جایزهٔ Riba (۱۹۹۹) و... تنها بخشی از افتخارات این معمار منظر به شمار می‌آید. از دیگر پروژه‌های وی می‌توان به مدیریت منظر بخش فرانسوی یورتونل «Eurotunnel»، طراحی منظر مرکز فیترنو (Technocentre Renault)، مرمت باغ-قلعه ویلارسو (Villarceaux)، نظرگاه محور تاریخی پاریس^۲ (Axe Historique) در لادفانس^۳ (La Défense) و... اشاره کرد. او هم‌اکنون عضو افتخاری فدراسیون معماری منظر فرانسه است و به عنوان «پدر بزرگ معماری منظر فرانسه» شناخته می‌شود. در سمینار «منظر و شهر» که در ۲۰۱۰ میلادی در شهر مسکو برگزار شد، پروو کارهای خود را به عنوان نمونه‌ای از پارک‌های سنتی شهر Traditional Park (Urban) معرفی کرد.^۴ این تعریف عصارهٔ ۴۰ سال فعالیت حرفه‌ای این معمار منظر به حساب می‌آید. مهم‌ترین خصوصیت آلن پروو تطبیق معماری منظر کلاسیک با شکل مدرن زندگی شهری است. در این مقاله ضمن آشنایی با رویکردها و تفکرات آلن پروو، به بررسی تأثیر تحولات جهانی در شکل‌گیری سبک هنری وی خواهیم پرداخت.

مدرسهٔ ورسای، در ستایش باغبانی

مدرسهٔ عالی باغبانی ورسای در جهت‌گیری منظر معاصر فرانسه نقش مهمی داشته است؛ این مدرسه حاصل سیاست آموزشی علمی کشاورزی و احیای باغ‌های حاصلخیز ورسای است که به سال ۱۸۷۴ در محل باغ‌های ورسای تأسیس شد. با آغاز قرن بیستم، تدریس طراحی منظر در مدرسه افزایش یافت. این روند در سال ۱۹۴۵ منجر به ایجاد کرسی «منظر و هنر باغ» شد و نهایتاً در ۱۹۷۶ به «مدرسه عالی معماری منظر ورسای» تغییر نام داد (Roggemans, 2004: para7). رویکرد این مدرسه را می‌توان با دیگر مرکز آموزش آکادمیک معماری منظر در فرانسه، یعنی دپارتمان منظر دانشگاه لاولیت (Paris La Villette School of Architecture) مقایسه کرد که در ۱۹۶۸ در پی انحلال بخش معماری دانشگاه هنرهای زیبای پاریس (Beaux Arts) با نام گروه UP^۵ تأسیس شد. با توجه به رویکرد هنری برنارد لاسوس مؤسس دپارتمان، برخلاف مدرسه ورسای، مباحث فرهنگی، هنری و توجه به استفاده‌کنندگان شهر مورد توجه لاولیت قرار گرفت و فارغ‌التحصیلان این دو مدرسه دو طیف متفاوت را در معماری منظر فرانسه شکل دادند.

به هر روی، تحصیل در مدرسه ورسای باعث شد تا آلن پروو به گنجینه‌ای غنی از دانش گیاه‌شناسی و باغبانی دست پیدا کند (تصویر ۱). به علاوه سه سال حضور در مجموعه‌ی باغ‌های ورسای، او را به شناخت کاملی از کهن‌الگوهای هنر باغ‌سازی فرانسه رساند؛ شناختی که در آینده ساختار اصلی طراحی وی را شکل داد.

آلن پروو و ۴۰ سال تجربهٔ حرفه‌ای

بررسی فعالیت‌های آلن پروو در طی بیش از ۴۰ سال فعالیت حرفه‌ای مستمر، نشان‌دهنده دو دوره متفاوت کاری است (Wang, 2007). در هر یک از این دو دوره تفکرات پروو با توجه به موقعیت زمانی و تحولات دنیا دچار تغییراتی شده و در نهایت با توجه به زمینه‌های علمی و فکری وی، به یک بلوغ در طراحی منظر می‌رسد.

دوره اول: پایان جنگ، آغاز سبز شدن شهرها

در پایان جنگ جهانی دوم، آنچه از اروپا مانده بود؛ شهرهای ویران بی‌شمار با اقتصادی فروپاشیده بود. از ۱۹۴۷ با موفقیت طرح مارشال^۶ در کشورهای اروپایی، اقتصاد این قاره رو به بهبود رفت. ماهیت اقتصادی جهانی شدن باعث ایجاد رقابت بین شهرها شد و مدیران شهرها برای جلب‌نظر صاحبان بلندپرواز منابع مالی، دست به اقداماتی در جهت ارتقای کیفیت زندگی مردم زدند که از جمله این اقدامات، گسترش فضاهای سبز برای سلامتی و پرکردن اوقات فراغت شهروندان بود (Jauhainen & Clark 2006). افزایش آلودگی هوا نیز بر اهمیت فضای سبز به عنوان ریهٔ تنفسی شهرها افزود. در پاریس، سیاست تأسیس پارک‌های شهری که از زمان هوسمان (Hausmann) آغاز شده بود (گیدین، ۱۳۸۶: ۵۹۵) بار دیگر در دستور کار قرار گرفت. هم‌زمان با این تغییرات در دنیا جنبش‌های هنری جدید شکل می‌گرفت که به مرزهای بین هنرهای کلاسیک بی‌اعتنا و نتیجهٔ کارشان امتزاج

تصویر ۱: مرکز فنی رنو. شناخت گسترده پروو از خصوصیات گیاهان و استفاده گسترده از آنها در طراحی. مأخذ: www.panoramio.com
Pic1: Renault Technocentre. Provost's extensive knowledge of the characteristics of plants and their extensive use in the design. Source: www.Panoramio.com

تصویر ۱

Pic 1

فرضیه

در رویکرد زمینه‌گرایی آلن پروو، غلبه با گرایش‌های فرهنگی است و عناصر منظرین تاریخی، جلوهٔ عینی از شیوهٔ پروو برای احیای خصوصیات فرهنگی منظر کهن هر سرزمین در منظر شهری معاصر به شمار می‌آید.

مقدمه

باغ محصول یگانه و تکثیرناشدنی جامعه، سیاست، جنبش‌های هنری، خلاقیت فردی و زمانه است. باغ یکی از معدود اختراعات بشر است که امکان بازتولید آن وجود ندارد؛ زیرا با مکان خود تعریف می‌شود و از آن مهم‌تر، تمام خصوصیات آن وابسته به گذر زمان است. در فرانسه، باغ ادامهٔ کاخ و جلوهٔ بیرونی سلطنت بود و باغبان، خالق و محافظ این عرصه به حساب می‌آمد. به همین سبب باغبانان در دربار فرانسه دارای جایگاه ویژه بودند. سنت باغ‌سازی هرچند در جریان انقلاب فرانسه و بعد در نهضت‌های روشنگری و مدرنیسم به فراموشی سپرده شد، ولی پس از سال‌ها توسط باغبانان مدرن فرانسه (که در همان باغ ورسای تعلیم باغبانی دیده بودند) احیا شد؛ این بار نه برای پادشاهان بلکه برای همهٔ مردم. آلن پروو در ۱۹۳۸ در شهر نانت فرانسه در خانواده‌ای با پیشهٔ خیاطی دیده به جهان گشود. هم‌زمان با افرادی چون ژاک سگار (Jacques Sgard) و ژیلبر سامل (Gilbert Samel) در سال ۱۹۵۸ میلادی برای تحصیل در مدرسهٔ عالی باغبانی ورسای (Nationale Supérieure d'Horticulture Ecole) وارد پاریس شد. بی‌شک تحصیل در این دانش‌سرا سرآغازی برای موفقیت‌های آیندهٔ پروو بود (Wang, 2007). او در ۱۹۶۴ موفق به اخذ استوارنامه ملی معماری منظر فرانسه شد. در ۱۹۶۹ دانیل کالین (Da-iel Collin) طراح نمایشگاه دائمی گل و گیاه پاریس، بخشی از طراحی پروژه را به پروو سپرد (Racine, 2004: 29-34). پیروزی بزرگ پروو در سال ۱۹۷۲ میلادی هنگامی حاصل شد که طرح وی برندهٔ مسابقهٔ طراحی پارک کورنوو (Parc La Courneuve)

تصویر ۳: پارک آندره سیتروئن. هرس هندسی گیاهان به عنوان یک نشانه تاریخی به همراه هندسه منظم و مستقیم الخط از شاخص‌های کارهای پروو در دوره دوم فعالیت وی است. عکس: علیرضا شکوری مقدم، ۱۳۸۹. Pic3. Andre Citroen Park. Topiary as a historical symbol and the Regular linear geometry are some of the important properties of Provost's design during his second period of professional work. Photo by: Alireza Shakouri Moghadam, 2011.

تصویر ۲: باغ گیاهان آبی. فرم‌های ارگانیک و مداخله در زمین تحت عنوان هنر زمینی ویژگی‌های اصلی طرح‌های اولیه آلن پروو. مأخذ: www.panoramio.com

Pic2: Aquatic Garden. Organic forms and Intervention in earth as the main feature of Land Art are the most important qualities of Provost's designs in his first period of work. Source: www.Panoramio.com

رشته‌های هنری و خلق رشته‌های جدید بود. از جمله جنبش هنر زمینی (Land art) که در اعتراض به زیبایی مصنوع و هنر تجاری امریکایی در ۱۹۶۰ اوج گرفت و به دستکاری در شکل طبیعی زمین می‌پرداخت.

پروو در ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ با طراحی دو پروژه عظیم فضای سبز شهری، خود را مطرح می‌کند. باغ گیاهان آبی (Aquatic Garden) به عنوان بخشی از باغ گل «بود وینشن» نخستین پروژه حرفه‌ای پروو است. او در این دوران متأثر از آثار روبرتو برل مارکس (Roberto Burle Marx)؛ (Lin, 2006) و پارک‌های قرن ۱۹ پاریس، رویکردی طبیعت‌گرا دارد. خطوط منحنی و ارگانیک پیاده‌راه‌ها و برکه‌ها، اشکال غالب در طراحی وی برای این باغ هستند (تصویر ۲). در پروژه پارک کورنوو نیز فرم‌های نرم و پوشش گیاهی هرس نشده به پارک چهره‌ای طبیعی بخشیده است. در این پارک، مداخله در زمین با ایجاد اشکال هندسی عظیم (که در طی چند سال سبز شدند) نشانی از تأثیر هنر زمینی در کار آلن پروو دارد. نکته مهم در آثار نخست آلن پروو، نظم پنهان در طبیعت‌گرایی وی است. تمایل به

تصویر ۲
Pic 2

مکتب، با انتشار کتاب سیمای پادشاه (Portrait of The King) تحولی در نگرش به هنر باغ فرانسوی ایجاد کرد. او در این کتاب برای ترسیم سیمایی واقع‌گرایانه از لویی چهاردهم به منابعی نامتعارف از جمله باغ ورسای و تحلیل ساختار آن استناد کرد. با این نوشتار، مسیر جدیدی در مطالعات مربوط به باغ‌های فرانسوی با رویکرد تحلیل ساختاری این باغ‌ها باز و نظرها بعد از سال‌ها به این هنر معطوف شد (Benes, 1999: 67-68).

این گرایش‌های جدید هم‌زمان با موج منظر معاصر امریکایی موسوم به منظر پسا صنعتی در دهه ۸۰ شد. بسیاری از معماران منظر اروپا ضمن اعلام انزجار خود از این منظر بی‌روح، زمخت و عامه‌پسند، راه مقابله با آن را در رجعت به ارزش‌های بومی و تاریخی خود دانستند (Wang, 2007). طرح پیشنهادی آلن پروو برای طراحی یک پارک شهری در محل سابق کارخانجات سیتروئن به سال ۱۹۸۵، به نقطه عطفی در منظر معاصر جهان تبدیل شد. پارک آندره سیتروئن اعتراضی هوشمندانه نسبت به منظر پسا صنعتی به حساب می‌آید. سایت پارک به صورت بالقوه قابلیت بازخوانی بستر صنعتی خود را داشت؛ اما آلن پروو ترجیح داد به جای بازخوانی بستر، به فراخوانی مردم بپردازد. پروو در کانسپت این پارک، به تعامل مردم با پارک و امکاناتی بجا می‌دهد که موجب توجه آنان به فضا می‌شود. از نظر او (و ژیل کلماں که به صورت جداگانه طرحی داده بود که با طرح پروو هماهنگی چشمگیری داشت) این تعامل با دوباره‌خوانی عناصر تاریخی منظر فرانسه و تزیین آنها به سبک زندگی مدرن برقرار می‌شود. مفهوم مکان در این طرح از چارچوب‌های عینی فراتر رفته و تمام جغرافیا و تاریخ کشور را در هویت این مکان سهیم می‌داند. پروو تاریخ را به مثابه فرهنگ

رها سازی عناصر طراحی، به شکل افراطی پارک‌های انگلیسی نیست و در ترتیب کنارهم قرار گرفتن عناصر گیاهی، نظمی پنهان دیده می‌شود. در پارک کورنوو طرح کاشت درختان و حتی گیاهان حاشیة آب تاحد زیادی خطی است و استفاده ظریف از فرم‌های هندسی مانع می‌شود که طبیعت پارک، کاملاً وحشی به نظر برسد.

آثار پروو در این مقطع زمانی در نهایت "باغ" هستند. داخل شهر ساخته می‌شوند ولی هیچ تعاملی با شهر ندارند. در این مقطع زمانی، هنوز منظر شهری ارزش پیدا نکرده و اهمیت منظر به عنوان عنصر سازنده تصویر ذهنی شهر درک نشده است. معماری منظر بیشتر در قالب فضای سبز که موجب سلامت شهر و جایی برای اوقات فراغت شهرنشینان هست معنا پیدا می‌کند و اندیشه آلن پروو نیز از تفکر زمانه مجزا نیست.

دوره دوم: بازگشت به گذشته، آفرینش آینده

در ۱۹۲۹ میلادی، جمعی تاریخ‌شناس فرانسوی گروهی به نام آنالز (Annales Group) را تشکیل دادند و سبکی جدید را در تاریخ‌نگاری پایه‌گذاری کردند (Burke, 1992: 6). فعالیت‌های نسل سوم این گروه در پایان دهه ۷۰ منجر به ایجاد مکتب «تاریخ جدید» (La Nouvelle Historie) شد. در این مکتب، بررسی ساختار موضوعات تاریخی در یک دوره زمانی طولانی برای رسیدن به درک صحیح از زمانه، جایگزین شیوه سنتی تاریخ‌نگاری شد. در این راه، توجه تاریخ‌نگاران از اسناد اداری و درباری به سمت منابع مردمی و کمتر دیده‌شده جلب شد. در ۱۹۸۱ لوئیس مارین (Louis Marin) از نظریه‌پردازان این

همچون بتن، گرانبیت و فلزات را دارد. نظم هندسی و ساختار خطی نیز از پارک سیتروئن به یکی از شاخصه‌های طراحی پروو تبدیل می‌شود. کارهای وی در دوره دوم فعالیتش، نشانی از شوریدگی، فرم‌گرایی طبیعی و آزادی بی‌قید و شرط ندارند و عناصر در هندسه‌ای مستقیم‌الخط به خدمت طرح درمی‌آیند.

آلن پروو و زبان ویژه منظر

معادل‌سازی نمادهای تاریخی، به عنوان شکلی از فرهنگ اقتباس، همواره یکی از رویکردهای پست‌مدرنیستی بوده است. این رویکرد در آثار آلن پروو به خوبی قابل مشاهده است؛ برای نمونه در نظرگاه مقابل طاق بزرگ لادفانس در پاریس، حوضی گرانبیتی به عنوان نماد آب_آیینۀ باغ‌های باروک طراحی شده که درون آن فرفره‌هایی رنگارنگ به یاد فواره‌های آن استخرها قرار داده است (تصویر ۴). تخته سنگ‌های قرار گرفته در آبشار پارک دیده‌روت نیز الهام‌گرفته از باغ‌سنگ‌های پیروان آیین ذن در شرق آسیا هستند (تصویر ۵).

تصویر ۳

Pic 3

اوج استفاده پروو از ارجاعات تاریخی، در شش ساختمان مکعب گرانبیتی پارک سیتروئن مشاهده می‌شود که در کنار کانال آب قرار دارد؛ پروو این احجام غول‌آسا را «مجسمه‌های گرانبیتی حوری» می‌نامد که قرار است نماینده الهه آب مدرن باشند، به جای مجسمه‌های الهه آب در آب‌نمای باغ‌های نئوکلاسیک (Kahn, 1997: 51). الهه‌های گرانبیتی تمام تفکر پروو را در طراحی این پارک در خود خلاصه کرده‌اند؛ تقدیس منظر کلاسیک و در عین حال، گذراندن آن از فیلتر مدرنیته (تصاویر ۶ و ۷).

مینیمالیسم به عنوان یک مکتب هنری در دهه ۶۰ از آمریکا آغاز شد، اما عصاره اندیشه این مکتب یعنی برخورد ساده و بی‌حاشیه با پدیده‌ها تنها در انحصار آن نیست. از بزهای وحشی انتزاعی سفالینه‌های ماقبل تاریخ تا نقاشی‌های کازمیر مالویچ (kazimir M -levich)، همه به دنبال زدودن چیزهای بوده‌اند که به نظر "غیرضروری" می‌آید (تصویر ۸). سؤال اینجاست که چه چیزی غیرضروری است؟ از نظر مینیمالیست‌های امریکایی، هر چه ردی از فردیت داشته باشد، مردود است و اثر هنری باید آنقدر پالایش شود که نتوان آن را به هیچ عامل بیرونی منسوب دانست. در دیدگاه هنرمندان زمینه‌گرایی چون آلن پروو، هویت و فردیت نه تنها غیرضروری نیست، بلکه الزامی است. تاریخ، جغرافیا و فرهنگ، اساس تعریف هنر به عنوان یک رویداد انسانی هستند و انکار آنها به معنای نفی مخاطب است. این شیوه برخورد با هنر منجر به ایجاد مینیمالیسم انحصاری پروو شده که در آن عناصر تاریخی به عنوان نشانه‌های هویت‌بخش وارد می‌شوند، ولی تجمل، اغراق و هر چه مانع درک مستقیم فضا شود پالایش می‌شود. چنین است که هرس گیاهان به عنوان

می‌بیند. آنچه مهم است نه فرم‌های تاریخی بلکه ساختار فکری میراث هنری مملکت است که در فرم متجلی شده و به نماد فرهنگی تبدیل شده است.

طراحی پروو برای این پارک مجموعه‌ایست از ارجاعات تاریخی؛ زمین چمن پارک، یادآور فرش زمردین باغ‌های کلاسیک فرانسه است، انواع صحنه‌آرایی‌های آب، متأثر از باغ‌های باروک فرانسه و باغ‌های رنسانس ایتالیا، در طراحی پارک سیتروئن به کار گرفته شده، هرس گیاهان به عنوان نمادی از فرهنگ باغ فرانسوی از این پارک در کارهای پروو آغاز شده و به یکی از نشان‌های سبک وی تبدیل می‌شود (تصویر ۳). در کنار این رویکردهای پست‌مدرنیستی، وی در این پارک و پروژه‌های بعدی خود، حداکثر استفاده از مصالح مدرن

در دیدگاه آلن پروو به عنوان یک معمار منظر زمینه‌گرا، هویت و فردیت نه تنها غیرضروری نیست، بلکه الزامی است. تاریخ، جغرافیا و فرهنگ، اساس تعریف هنر به عنوان یک رویداد انسانی و انکار آن به معنای نفی مخاطب است. این شیوه برخورد با هنر منجر به خلق سبک انحصاری و مینیمالیسم پروو شده که در آن عناصر تاریخی به عنوان نشانه‌های هویت‌بخش وارد می‌شوند.

تصویر ۶: آبنمای اسطوره‌ای درباغ ورسای. مأخذ: www.wikimedia.org
Pic6: Mythical Fountain in Versailles garden. Source: www.Wikimedia.org

تصویر ۴: نظرهاه شهری لادفانس. بازخوانی آبنمای کلاسیک در قالب فرم‌های مدرن و مینیمال. مأخذ: www.panoramio.com
Pic4: Urban Belvedere in La Defence. Recall of Classical water fountain in the case of modern and minimal forms. Source: www.Panoramio.com

تصویر ۵: پارک دیده‌روت. تخته‌سنگ‌های موجود در آبشار یادآور سنگ‌های باغ ذن ژاپنی است. عکس: سید محمد باقر منصور، ۱۳۹۰.
Pic5: Parc Diderot. The rocks in cascade remind Japanese Zen rock gardens. Photo by: Seyed Mohammad Bagher Mansouri, 2012.

تصویر ۶
Pic 6

تصویر ۵
Pic 5

شهری آلن پروو به کمال رسیده است ■

پی‌نوشت

۱. نشان ملی معماری منظر فرانسه (Grand Prix du paysage) یک جایزه معتبر دولتی است و از ۱۹۹۰ هر دو سال یک‌بار به یک معمار منظر فرانسوی اهدا می‌شود که به دستاوردهای مهمی در زمینه معماری منظر رسیده باشد.
۲. محور تاریخی پاریس مسیری است که از میدان کنکور (Place de la Concorde) در مرکز پاریس آغاز شده و به محله لادفانس در غرب آن ختم می‌شود. این محور دربرگیرنده بسیاری از آثار تاریخی مهم فرانسه از جمله طاق پیروزی (Arc de Triomphe)، خیابان شانزلیزه (Champs Élysées) است.
۳. لادفانس نام مرکز اصلی تجاری پاریس است که در انتهای محور تاریخی و در غرب رود سن قرار دارد و ساخت آن در ۱۹۵۵ آغاز شد.
۴. به نقل از گزارش سمینار در سایت معماران منظر روسیه Archi.ru
۵. طرح مارشال (Marshall Plan) عنوان موفقیت‌آمیزترین پروژه سیاست خارجی ایالات متحده آمریکا پس از جنگ جهانی دوم است که به بسیاری از کشورهای اروپای غربی کمک کرد تا اقتصاد خود را پس از جنگ بازسازی کنند.
۶. روبرتو برل مارکس (۱۹۹۴-۱۹۰۹)، معمار منظر، باغبان، گرافیکست و نقاش برزیلی که در آثارش از فرم‌های طبیعی و منحنی، گیاهان گرمسیری و رنگ‌های متنوع به فراوانی استفاده می‌کرد.
۷. نقاش روسی پایه‌گذار جنبش سوپرماتیسم در دهه دوم قرن بیستم که به منطق ریاضی‌وار و اصالت عقل در خلق اثر هنری اهمیت می‌داد.

فهرست منابع

- آرچر، مایکل. (۱۳۹۰). هنر بعد از ۱۹۶۰، ترجمه: کتیون یوسفی. تهران: انتشارات حرفه هنرمند.
- گیدبون، زیگفرد. (۱۳۸۶). فضا، زمان، معماری، ترجمه: منوچهر مزین تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- لامونینانی، ویکتوریو مانیگاو. (۱۳۸۸). معماری و شهرسازی در قرن بیستم، ترجمه: لادن اعتضادی. تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

حرکتی هم‌سو با ساده‌گرایی تداوم پیدا می‌کند، مجسمه‌های کلاسیک جای خود را به اجسامی ساده و هندسی می‌دهند و مصالح خالص چون سیمان و بتن مورد استفاده قرار می‌گیرند. برای پروو، ارزش "تاریخ" و قدرت تأثیرگذاری آن بر فرهنگ و جامعه امری قطعی است؛ تاریخ، تمایلات نوگرایانه آلن پروو را که متأثر از جامعه هنری معاصر است دستکاری و آن را شخصی می‌کند. به همین سبب سبک آلن پروو در عین آشنا بودن، منحصر به فرد و اختصاصی است.

نتیجه‌گیری

از آغاز تفکرات خردگرایانه در هنر، معماری منظر به حاشیه کشیده شد و اهمیت فضای باز در زندگی مورد بی‌توجهی قرار گرفت. با تجدید حیات این رشته پس از جنگ جهانی دوم، معماران منظر روش‌های گوناگونی را برای کمک به ایجاد فضای بیرونی بهینه انتخاب کردند که متأثر از گرایش‌های هنری معاصر، رویکردهای حاصل از وقایع جدید و نیز تفکرات تاریخی بود. آلن پروو در آغاز تحت تأثیر هنر محیطی رایج در دهه ۶۰ تمایل به طراحی طبیعت‌گرا و فرم‌های ارگانیک داشت، ولی با افزایش گرایش نخبگان فرانسه به گذشته این کشور و درک اهمیت تاریخ به عنوان منبع شناخت، تاریخ باغ‌سازی کلاسیک را به عنوان منبع الهام خود برگزید. ریشه این تغییر نگرش را می‌توان در تحصیلات آکادمیک پروو در مدرسه باغبانی ورسای دانست. آثار پروو نمونه خوبی است از تداوم منظر یک سرزمین در طول زمان. شکل کلاسیک باغ فرانسوی با عبور از دوره‌های زمانی و تأثیرپذیری از وقایع گوناگون به شکل امروزی خود در آثار پروو متجلی شده و باغ فرانسوی در باغ‌های

From the Current Nature to the Historical Nature

Critique on Alain Provost's Style in landscape Design

Samaneh Rahmdel, M.A in Landscape Architecture, University of Tehran, Tehran, Iran.
Samaneh.Rahmdel@Yahoo.com

Abstract: Post modernism was initiated as a logical result of resenting modernists anti-native policies of in the 60s. Postmodernists considered the context, geography, history and culture of every event of the society as the most important factors in defining identity. In the field of landscape architecture, since Land Art movements in the 60s, the contextualists have taken the quality of geographic features of the site into consideration. There was wide range of attention to the European classic art of gardening since the early 80s and the French garden became the sample for many landscape architects of the country. Undoubtedly, there was a sense of pride for French history in these approaches. The gardens were not valuable only for their open spaces, but also for their fertility. Basically, gardening was of a great value in the French history and the gardeners were engaged in the court. The vivid role of Versailles Nationale Superieured' Horticulture Ecole in the revival of this art cannot be taken for granted; a school which educated well known landscape architects such as Alain Provost.

Alain Provost is unquestionably unique among landscape architects who are influenced by historical gardening. He has reused the historic French landscape and created the first postmodern Andre Citroen Park in the world in the 60s by impressible naturalist approaches of their time and being influenced by British gardening that had a tendency to-

ward organic creations. The track of historic influence can be found in both physical and symbolic aspects of his design. The reason for this change of approach can be sought in his academic education in Versailles Nationale Superieured' Horticulture Ecole. The significant factors of French gardening such as topiary, playing with water and predominant geometric order are the prevailing aspects of his designs that have been modernized in his special way. Alain Provost has been influenced by minimalism with the idea of eliminating the unnecessary, but in contrary to minimalists he doesn't ignore the external elements such as the history of the region and uses historical elements in his designs as identical symbols; the symbols that reminds the Parisian favorite originality and demonstrates their magnificent history. He just excludes the luxury, exaggeration and antiquity and replaces them with modern materials. In his contextualism approach, the cultural aspects are prevailing and the historical landscape elements have an objective impact on revitalizing the cultural features of historical landscape in every urban landscape.

Provost's projects are perfect examples of continuity of landscape throughout history. The classic form of French gardens have been transited through time and influenced by diverse events to be expressed in a modern way. The French gardens are fully accomplished in the city gardens by Alain Provost.

Keywords: Alain Provost, contextualism, French gardening, geometry, minimalism.

Reference list

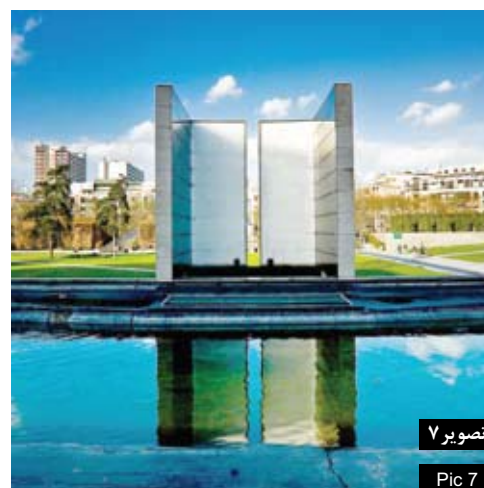
- Burke, P. (1992). *New Perspectives on Historical Writing*, 1850-2000, United Kingdom: Ahgate Press.
- Clark, P. (2006). *The European City and Green Space: London, Stockholm, Helsinki and St Petersburg*, 1850-2000, United Kingdom: Ahgate.
- Etezadi, L. (2009). *Memari va Shahrsazi dar Ghame Bistom*, Translated from the English by Lamponiani, V., Tehran, Iran: shahidBeheshti University Press.
- Kahn, E. (1997). *Walk on the Grass? MaisOui! A Paris Park for Mind and Body*, Garden Design, Apr. 1997: 46- 52.
- Lin, Q. (2006). *Between Tradition and Modernity*, Chinese Garden Journal, 2006.10:70-79. Available from: <http://www.docin.com/p-204697054.html>.
- Mozaiani, M. (2007). *Faza, Zaman va Memari*. Translated from the English by Giedion, S., Tehran, Iran: ElmivaFarhangi Press.
- Racine, M. (2004). *Alain Provost: Invented Landscapes*, Belgium: StichtingKunstboek.
- Roggemans, J. (2004). *Les Racines de la Licence en Architecture du Paysage*, In Memoriam Marcel Pesleux. Trades of the landscape, Texts of the conference of October 13, 2004, Belgium: 19-23.
- Wang, Y. (2007). *The interpretation of Alain Provost*, Chinese Garden Journal. Available from: <http://blog.renren.com/share/299060298/7670684799>.
- Yousefi, K. (2011). *Honar ba, d az 1960*, Translated from the English by Archer, M., Tehran, Iran: Herfeh-Honarmand Press.

تصویر ۸
Pic 8

تصویر ۸ : تقاطع. اثر کازمیر مالوویچ. حذف همه چیز در آثار مینیمالیستهای مدرن برای رسیدن به فرم خالص. مأخذ : www.Vanabbe.nl

Pic8: "The Cross".By kazimir Malevich. Modernist minimalists illuminate everything to reach to the pure form. Source: www.Vanabbe.nl.

تصویر ۷
Pic 7

تصویر ۷ : مجسمه گرانیتهی حوری به عنوان شکل مدرن آبنما، با الهام از آبنماهای الهه آب در باغسازی سنتی. مأخذ : www.Flickr.com

Pic7: Granite water nymphs sculpture as the modern fountain with the inspiration of traditional water nymph fountains. Source: www.Flickr.com